

Jak zgłaszać przemoc wobec dzieci?

Poradnik dla świadków przemocy.

Każdy z nas od czasu do czasu jest świadkiem niewłaściwego traktowania dzieci. Czasami sytuacja jest poważna i czujemy, że należy zainterweniować i pomóc dziecku.

Niejednokrotnie pojawiają się wtedy pytania i wątpliwości: Gdzie zgłasza się przemoc wobec dzieci? Czy nie przesadzam? Może dziecko jest zaburzone i dlatego krzyczy? A co, jeśli przeze mnie, odbiorą dziecko rodzinie? Co, jeśli przy zgłoszeniu, będę musiał(a) podać swoje dane i narażę się na wrogość osób, których zachowania zgłaszam? I wiele innych.

W niniejszej broszurce znajdziecie Państwo proste wskazówki dotyczące zgłaszania przemocy wobec dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem miasta Wrocław i okolic.

[Uwaga: Niniejsze podpowiedzi dotyczą „zwykłych” świadków przemocy. Osoby zawodowo związane z ochroną dzieci (pracownicy służb medycznych, oświaty, etc. mają dodatkowe obowiązki i inne procedury działania).]

1 Kiedy zgłaszamy przemoc wobec dziecka?

Zawsze. **W każdej sytuacji, gdy mamy podejrzenie krzywdzenia dziecka**, mamy obowiązek (moralny i prawny) udzielenia pomocy nieletniemu.

Szczególnie ważne jest to wtedy, gdy sytuacja jest nagła (np. słyszymy za ścianą odgłosy bicia dziecka czy wołania o pomoc).

Nie należy się wtedy zastanawiać i szczegółowo analizować przyczyn i potencjalnych skutków. Traktujmy tę sytuację tak samo, jak byśmy byli świadkiem na przykład zawału serca sąsiada (wtedy nie zastanawiamy się przecież, czy to na pewno zawał, czy może chwilowa niedyspozycja; czy może wezwę karetkę bez potrzeby; czy narażę się na śmieszność; czy sąsiad będzie na mnie zły, że wzywam pomoc). Zgłaszamy od razu bez dogłębnej analizy sytuacji.

Pamiętajmy też, zgłoszenie gwałtu, innej formy wykorzystania seksualnego czy ciężkiego uszczerbku na zdrowiu dziecka jest obowiązkiem, którego zaniechanie, zgodnie z Art.240 KK jest zagrożone karą do trzech lat więzienia.

2 Co, jeśli zaszkożę dziecku / rodzinie zgłoszeniem przemocy?

Na kaźnym świadku przemocy ciąży obowiązek zgłoszenia przemocy. Nie jest natomiast naszym zadaniem diagnoza sytuacji rodzinnej. Po zgłoszeniu, odpowiedzialność pomocy dziecku przechodzi na odpowiednie służby. Są to profesjonaliści, którzy mają odpowiednią wiedzę, kompetencje, doświadczenie i narzędzia do oceny sytuacji i pomocy dziecku. To oni wiedzą czy sytuacja wymaga dalszej interwencji i to oni ocenią, jak najlepiej pomóc dziecku.

Jeśli dziecko krzyczało z powodów innych niż przemoc (na przykład jest niepełnosprawne psychiczne i tak reaguje na próby ubrania go w coś, czego nie lubi), to na pewno eksperci właściwie ocenią sytuację, a jedyną konsekwencją zgłoszenia przemocy będzie chwilowy dyskomfort rodziców dziecka, którzy będą musieli wyjaśnić sytuację. Co jest bardzo niewielkim skutkiem ubocznym w porównaniu do ryzyka, jakim jest brak zgłoszenia przemocy wobec dziecka w sytuacji, gdy jest ono krzywdzone.

Dlatego zawsze zgłaszajmy podejrzenie przemocy i zaufajmy ekspertom w temacie krzywdzenia dzieci, co do podjęcia dalszych działań.

3 Gdzie zgłaszamy przemoc wobec dzieci w przypadkach nagłych?

Jeśli sprawa jest pilna (przeraźliwe krzyki, odgłosy bicia, płacz) należy zadzwonić na **ogólnopolski numer alarmowy 112 lub numer alarmowy policji 997**. Pamiętajmy, że zawsze lepiej wszczać fałszywy alarm, niż narazić dziecko na gwałt czy pobicie (potencjalnie ze skutkiem śmiertelnym).

4 Co robić, gdy sprawa nie jest pilna, ale podejrzewamy silne zaniedbanie, przemoc czy inną formę krzywdzenia dziecka?

W tej sytuacji należy: **Zawiadomić policję**. Strony www policji różnią się funkcjonalnością, ale prawie wszędzie można znaleźć informację, jak zgłosić przemoc w rodzinie. Na terenie województwa dolnośląskiego lokalne strony www policji mają bardzo prosty formularz zgłaszania przemocy w rodzinie (jak np. na stronie Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu: www.wroclaw.policja.gov.pl/pl/; menu po prawej stronie). Zgłoszenie zajmie Wam dostownie minutę.

Zawiadomić **prokuraturę** (podejrzanie o przestępstwo) / **sąd rodzinny** (wniosek o zbadanie sytuacji dziecka). Zachęcamy do skorzystania z szablonów przygotowanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę (<https://fdcs.pl/reaguj/wzory.html#wzory>). Zostały przygotowane na potrzeby pracowników społecznych, ale łatwo je dostosować.

5 Co z telefonami zaufania? Czy tam można zgłaszać przemoc wobec dzieci?

Zawiadomić szkołę. Co prawda szkoły nie są jednostkami interwencyjnymi (jeśli coś się dzieje i tak zgłaszają to służbom bezpieczeństwa), ale mają obowiązek monitorowania dobrostanu uczniów i są placówką, która ma wiele możliwości pracy z rodziną dziecka dotkniętą przemocą. Tu nie ma wzorów zawiadomień. Możemy pomóc i wysłać przykład pisma.

Zawiadomić odpowiedni ośrodek pomocy społecznej. Ośrodki te mają różnie zorganizowaną pomoc. Wiele z nich (na przykład „nasz” wrocławski Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu) ma całodobowy telefon zaufania oraz dzienny telefon do zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (<https://www.mops.wroclaw.pl/.../1568-przemoc-wobec-dzieci-w-c...>).

Warto sprawdzić na stronie danego ośrodka, jak zareagować (w okresie pandemii przemoc w rodzinie wysuwa się na pierwszy plan i często informacje o pomocy ofiarom przestępstw widoczne są od razu po wejściu na stronę).

Telefony zaufania są niezwykle ważnym orężem w walce z przemocą wobec dzieci. Należy jednak pamiętać, że nie zastępują służb interwencyjnych. **Dlatego w sytuacjach nagłych należy dzwonić pod numer 112 i/lub 997. Z telefonu zaufania można skorzystać dodatkowo.**

Telefony zaufania zostały stworzone głównie z myślą o osobach doświadczających przemocy, dlatego warto też rozważyć przekazanie informacji o numerze telefonu zaufania ofierze, o ile jest to możliwe i uznamy to za zasadne. (Na przykład w przypadku, gdy podejrzewamy, że dziecko wraz z matką są ofiarami emocjonalnej czy werbalnej przemocy ze strony ojca dziecka, można poinformować matkę o telefonie zaufania dla ofiar przemocy w rodzinie.)

Przydatne numery telefonu (ogólne i wrocławskie):

- Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży **116 111** (całodobowy, bezpłatny)
- Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka **800 12 12 12** (poniedziałek - piątek, 8.15 - 16.15, bezpłatny)

- **Policyjny Telefon Zaufania 0800 283 107** (z telefonów stacjonarnych / połączenie bezpłatne), dyżury policjantów: poniedziałek-piątek godz. 10.00-18.00, przez resztę dnia włączona jest automatyczna sekretarka, odsłuchiwana na bieżąco, **71 344 15 53** (numer dla użytkowników telefonów stacjonarnych i komórkowych / połączenie płatne wg stawek operatora)
- **SMS-owa linia policyjna dla osób głuchych 697 071 112** numer przeznaczony wyłącznie do wysyłania SMS przez osoby z dysfunkcją mowy, lub niedosłyszające (całodobowy, opłata wg stawek operatora)
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia" 801 120 002** (codziennie 12.00 - 18.00)
- **Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (pn - pt 7.30 - 15.30) 71 782 35 91** połączenie płatne wg stawek operatora
- **Ogólnopolski telefon interwencyjny dla kobiet doświadczających przemocy 600 07 07 17** (całodobowy).

6 Czy muszę podawać swoje dane zgłaszając przemoc?

Nie. Jeśli przy zgłoszeniu podacie swoje dane, będzie to na pewno pomocne przy ustalaniu stanu faktycznego, w jakim znalazło się dziecko. Dobrze też zdecydować się na zeznania, ponieważ życie i/lub zdrowie dziecka mogą być zagrożone, a deklaracje świadków mogą być bardzo pomocne przy realizacji scenariusza działania najlepszego dla dobra dziecka.

Jeśli jednak obawa przed koniecznością podania swoich danych jest czynnikiem powstrzymującym Państwa przed zgłoszeniem, to poinformujcie odpowiednie służby anonimowo. **Lepiej zgłosić potencjalną przemoc anonimowo niż nie podjąć żadnego działania.**

7 Mam dodatkowe pytania. Gdzie mogę uzyskać odpowiedzi?

Jeśli macie Państwo dodatkowe pytania, potrzebujecie pomocy w przygotowaniu zgłoszenia lub dalej nie wiecie co robić, zapraszamy do kontaktu na adres: prawadziecka@goandact.org.

Oferujemy wsparcie w zgłaszaniu przestępstw wobec dzieci (szczególnie we Wrocławiu i na terenie województwa dolnośląskiego).

